

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 70. Устава Републике Србије, којим је прописано да се пензијско осигурање уређује законом и да се Република Србија стара о економској сигурности пензионера, као и у члану 97. тачка 8. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ

Одговорном фискалном политиком у комбинацији са добрим макроекономским перформансама у протеклом периоду обезбеђен је простор за унапређење стандарда корисника пензија у одређеној мери. Имајући наведено у виду, предлаже се измена динамике усклађивања пензије, која је утврђена одредбом члана 80. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 34/03, 64/04 – УС, 84/04 – др. закон, 85/05, 101/05 – др. закон, 63/06 – УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14, 142/14, 73/18, 46/19 – УС, 86/19, 62/21, 125/22, 138/22 и 76/23 – у даљем тексту: Закон), тако да се пензија усклађује почев од пензије за месец децембар текуће године, уместо почев од пензије за месец јануар текуће године, с тим да се овом мером не нарушава фискални оквир, односно задржава се постојеће фискално правило за утврђивање стопе редовног усклађивања пензија, чиме се обезбеђује да у будућем периоду расходи за пензије остану на одрживом нивоу.

На тај начин, у складу са предложеним решењем, корисницима би се увећана пензија исплатила већ у јануару наредне године и тако би се постигли жељени позитивни финансијски ефекти на стандард корисника пензија, при чему треба имати у виду да су и друге до сада Законом прописане мере - исплата новчаног износа као увећања уз пензију и исплата једнократне помоћи у износу који утврди Влада, томе већ значајно допринеле. Наиме, управо су позитивни економски ефекти свих до сада предузетих мера реформе система пензијског и инвалидског осигурања, омогућили да се економски положај корисника пензија значајно унапреди, што је, уз редовну исплату пензија, основни задатак и циљ реформе.

С обзиром на наведено, предлаже се измена Закона како је напред наведено, односно почев од пензије за месец децембар текуће године, пензија се усклађује у зависности од процентуалног учешћа износа пензија и новчаног износа као увећања уз пензију, исплаћених у периоду који обухвата први и други квартал текуће године и трећи и четврти квартал претходне године, у првом објављеном износу бруто домаћег производа за наведени период.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Према предложеној одредби, у вези са чланом 80. Закона, пензија се усклађује за један месец раније, односно почев од пензије за месец децембар текуће године, уместо почев од пензије за месец јануар текуће године. Пензија се усклађује у зависности од процентуалног учешћа износа пензија и новчаног износа као увећања уз пензију, исплаћених у периоду који обухвата први и други квартал текуће године и трећи и четврти квартал претходне године, у

првом објављеном износу бруто домаћег производа за наведени период. Такође, усклађивање пензије врши се на основу података органа надлежног за послове статистике о промени просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике Србије и промени потрошачких цена за период од 12 месеци рачунајући уназад почев од месеца јуна текуће календарске године, у односу на период од 12 месеци који претходи наведеном периоду.

Уз члан 2.

Овом одредбом предлаже се да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона средства су обезбеђена Финансијским планом Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање за 2025. годину.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДБЕ ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ КОЈА СЕ МЕЊА

Члан 80.

~~Почев од пензије за месец јануар текуће године, пензија се усклађује у зависности од процентуалног учешћа износа пензија и новчаног износа као увећања уз пензију, исплаћених у периоду који обухвата први и други квартал претходне године и трећи и четврти квартал године која претходи тој години, у првом објављеном износу бруто домаћег производа за наведени период.~~

ПОЧЕВ ОД ПЕНЗИЈЕ ЗА МЕСЕЦ ДЕЦЕМБАР ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ, ПЕНЗИЈА СЕ УСКЛАЂУЈЕ У ЗАВИСНОСТИ ОД ПРОЦЕНТУАЛНОГ УЧЕШЋА ИЗНОСА ПЕНЗИЈА И НОВЧАНОГ ИЗНОСА КАО УВЕЋАЊА УЗ ПЕНЗИЈУ, ИСПЛАЋЕНИХ У ПЕРИОДУ КОЈИ ОБУХВАТА ПРВИ И ДРУГИ КВАРТАЛ ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ И ТРЕЋИ И ЧЕТВРТИ КВАРТАЛ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ, У ПРВОМ ОБЈАВЉЕНОМ ИЗНОСУ БРУТО ДОМАЋЕГ ПРОИЗВОДА ЗА НАВЕДЕНИ ПЕРИОД.

Обрачун процентуалног учешћа у смислу става 1. овог члана, врши и објављује Фонд, на основу података Фонда о исплаћеним пензијама и новчаним износом као увећањем уз пензију и првог објављеног податка о износу бруто домаћег производа од стране органа надлежног за послове статистике, и сматра се коначним.

Пензија се усклађује, ако процентуално учешће из става 2. овог члана износи:

- 1) мање од 10% – у проценту промене просечне зараде без пореза и доприноса;
- 2) 10% или више од 10% а мање од 10,5% – у проценту који представља збир половине процента промене потрошачких цена и половине процента промене просечне зараде без пореза и доприноса;
- 3) 10,5% или више – у проценту промене потрошачких цена.

Усклађивање пензије у смислу ст. 1–3. овог члана врши се на основу података органа надлежног за послове статистике о промени просечне зараде

без пореза и доприноса запослених на територији Републике Србије и промени потрошачких цена за период од 12 месеци рачунајући уназад почев од месеца јуна претходне ТЕКУЋЕ календарске године, у односу на период од 12 месеци који претходи наведеном периоду.